

vala dežela Kranjska. Ker je prešla uprava bivše dežele Kranjske v državno upravo, je prevzela država v budgetnim letom 1920/21 tudi Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani v svojo upravo ter jo je izpremenila v **Državno dvorazredno trgovsko šolo**. Pridržala je vse dosedanje učiteljske moči in je izročila vodstvo dosedanemu ravnatelju Josipu Gogalu.

— **Dijaštvo meščanske šole v Krškem** je uprizorilo v prid revnih dijakov dne 29. maja, 3. junija in 6. junija 1920 v sokolski dvorani dvodejanko — opereto za mladino „Gorska kraljica“. Opereta je holandskega izvornika; po nemškem prevodu jo je priredilo za slovenski oder učiteljsvo meščanske šole v Krškem. Vprizoritvev je uspela v vsakem oziru hvalevredno. Marsikdo je dvomil, je li mogoče komplicirano, dve uri trajajočo opereto vprizoriti s 13 do 16-letnimi deklicami in dečki. Opereta namreč zahteva v prvi vrsti dobrih in izvežbanih pevkv in pevcev, v drugi vrsti rutiranih igralck in igralcev. Vsak dvom je razpršilo sodelujoče dijaštvo s krasnim petjem in vrlo dobro pogojeno igro. Občinstvo je vsakokrat napolnilo dvorano in se divilo lepemu petju in igri ter sodelujoče s hrupnim odobravanjem opetovano poklicalo na oder. Da je prireditelj tako izborna uspela, je zasluga učiteljskega zbora, ki je v skupnem delu pokazal, kaj se zamore s pridom doseči. Posebna čast gre strokovnemu učitelju Vutkoviču, ki je naštudiral in dirigiral pevski part. Iz prijaznosti je sodeloval krški salonski orkester z njemu lastno virtuoznostjo.

— **Kolkovanje vlog, prošnji, pritožb itd.**, Po določilih začasnega zakona o najnujnejših fiskalnih odredbah z dne 4. aprila 1920, (Uradni list z dne 11. maja 1920) se morajo kolkovati vse uradne vloge ker se nekolkovane in nezadostno kolkovane vloge vračajo vložniku, kar mu napravlja stroške za poštnino ne glede na to, da se tudi rešitev zakasni. Pristojbina za splošne vloge na administrativne oblasti, na katere se želi pismena rešitev, znaša 12 kron, in sicer stalna kolkovna pristojbina za vlogo 4 K, občna pristojbina za pismo no odločbo pa 8 K.

— **Na obeh slovenskih gimnazijah v Ljubljani**, to je na prvi državni gimnaziji v Tomanovi ulici in na realni gimnaziji na Poljanah, se bodo vpisovali učenci za prvi razred š. l. 1920/21 dne 29. junija t. l. od 8.—12. ure, sprejemni izpiti pa bodo 30. junija od 8. ure naprej. — K vpisovanju je prinesli obiskovalno izpričevalo in rojstni (krstni) list.

— **Kr. državna realka v Ljubljani**. Vpisovanje učencev za prvi razred šolskega leta 1920 in 1921 se vrši v nedeljo 27. junija od 9. do 12. ure. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in naj s seboj prineso krstni list, obiskovalno spričevalo in potrdilo o cepljenju koz. Vnanji učenci se lahko že preje zglase pismeno. — Vsprejemni izpiti iz veronauka, slovensčine in računstva se prične točno ob osmi uri v sredo 30. junija.

— **Vpisovanje v I. letnik moškega in ženskega učiteljskega v Ljubljani** bo dne 30. junija od 8.—12. ure. Sprejemni izpiti se prične dne 1. julija ob 8. uri. Učenci, ki so dovršili z ugodnim uspehom 4. razred meščanske ali srednje šole (liceja), se sprejmejo brez izpita. Podrobnosti so razvidne iz obvestila na deski v veži šolskega poslopja. — Ravnateljstvo državnega učiteljskega v Ljubljani.

— **Lepo mesto za učit. zakonski par**. Ravnokar sta razpisani službi nadučitelja in učiteljice v Svetinjah pri Ormožu, v rojstni fari Stanka Vraza. Kraj leži na malem gričku sredi ljutomersko-ormoških goric za cesto, ki vodi iz Ljutomera v Ormož in je od slednjega oddaljen dobro uro hoda. Iz Ormuža pa vozi dnevno tudi pošta. — Ker se starejši tovariši sedaj potegujejo večji del za službe v mestih ali blizu njih, da lahko pošiljajo svoje otroke v srednje šole, ti službi nista izključeni za kak mlajši učiteljski zakonski par. Kompetenčni termin do konca t. m.

— **Podobe za šolo in dom** so kaj lepo in primerno učilo tet razvedrilo mladini. Zaloga šolskih knjig v Ljubljani jih ima na razpolago večje število. Natisnjene so na lepem dobrem papirju. Barvane podobe so: Trnjulčica, Janko in Metka, Volk in kozice in ba Libuša. Nebarvane so naslednje: Podobe iz stare in nove zaveze (pet različnih podob), Marijina legenda, Rimsko pristanišče, Humi (2 različni podobi), Romanski grad, Roman, samostan, Srednjeveško mesto, Oblega mesta (2 različni podobi), Turki oblegajo Dunaj (2 različni podobi), Mestno življenje, visoko gorovje in ravnina, Zima, Pasji tipi, Zaleziške zgradbe, Križarji, Solina Wieliczka, Življenje kmetov, Življenje na cesti, Huda romanskega slova, Sv. Severin, Visoko gorovje, Levi, Viteški turnir, Drobniča,

Vinstvo, Praga. Iz mesta. Prva pomoč v neozgodah. Sajeenje sadnih dreves. Šolska vodstva opozarjamo na te jako lepe in poučne slike in jim jih toplo priporočamo v nakup. Cena barvani sliki je 1 K, nebarvani sliki 50 v. Naročilu jih je najmanj deset. Kdor naroči celo serijo, dobi 20 odstotkov popusta.

— **Himeni**. V Rušah se je poročil dne 6. junija t. l. tovariš Davorin Lesjak z gđ. Elizo Sernčevno, trgovčevno hčerko iz znane Maroltove rodbine. Bilo srečno!

— **Članarina in darila za učiteljski konvikt** za l. 1920. Učiteljski zbor II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani 200 K pokroviteljne namesto venca na krsto r. g. kateheta, opatu Janezu Smrekarju. Po snemanja vredno! Ivan Šemrl 10 K in Pavla Semen 10 K, oba iz Lesec. — Mina Malenšek iz Blagovice 4 K. Hvala!

Neodrešena domovina.

— **Impozanten shod političnega društva „Edinosti“ pri Sv. Luciji ob Soči**. Dne 30. pr. m. se je vršil pri Sv. Luciji ob Soči shod političnega društva „Edinosti“. Shod je otvoril nadučitelj Rakovšček, govorili so dr. Wilfan in dr. Slavik iz Trsta, župnik Abram o gospodarskih vprašanjih, dr. K. Podgornik iz Gorice o naših zahtevah in pritožbah v jezikovnem in šolskem oziru, potem še tolminski dekan Rojec in vikar Belč. Resolucija v jezikovnih in šolskih zadevah protestira proti kršenju jezikovnih pravic slovenskega prebivalstva na vseh poljih in v vseh ozirih, proti krivicam, ki so jih zagrešile okupacijske oblasti na šolskem polju in zahteva polno jezikovno enakopravnost, obnovo vseh šol in prenehati mora lov na slovenske otroke za italijanske šole. Shod je bil impozanten, obisk velik, razpoloženje žarko, vse resolucije so bile sprejete z navdušenjem. Zborovanju je prisostvoval odposlanec Tolminskega komisarja Rinaldi in en karabinjer. Skrbno sta poizvedovala, kdo bo govoril, motila pa nista shoda, ki je bil, kakor poroča „Edinost“, dostojna in odločna manifestacija ljudstva, ki si je kljub vsem težavam ohranilo krepko in nevpogljivo voljo do življenja in svobode. Poznalo se je ljudstvu, kako mu je ta shod dal opore in okrepcila.

— **Klic po šolstvu**. „Goriška Straža“ z dne 27. maja objavlja trpke besede na naslov jugoslovanskih mirovni delegatov, besede, ki izvene kot zadnji klic obupajočih bratov v zasedenem ozemlju. Odstavek, ki se nanaša na naše šolstvo, se glasi: „Vsaka kulturna država skuša svoje podložne neuke ali nekulturne narode povzdigniti h kulturi. Italija pa skuša kulturni slovenski narod pahnti med analfabete s tem, da mu zapira šole. To je barbarstvo Italije! — Če jugoslovanski delegatje sklenejo z italijanskimi delegati v Pallanzii sporazum, ne da bi nam Slovencem, če že ni drugače mogoče, zagotovili avtonomije, da bomo imeli svoje šole in da ohranimo svoj jezik, tedaj naj vse skupaj hudič vzame!“

— **Izpiti učne usposobljenosti za ljudske šole**. Gen. civ. komisariat sporoča, da bodo imeli izpiti učne usposobljenosti za ljudske šole praktični značaj, in bo tedaj vse izpraševanje težilo za tem, da ugotovi izprašančeve zmožnosti v učni metodi, ki jo je uporabljal pri posameznih predmetih v ljudski šoli. V ustmenih in pismenih nalogah se bodo obravnavala le glavna vprašanja iz pedagogike in metodike. Izpraševalne komisije se bodo ozirale po potrebi tudi na navedbe v prošnjah izprašancev z oziroma na italijanska dela, ki so jih podrobneje proučili. Kandidati pa morajo vsaj v glavnem poznati šolsko zakonodajo starih in novih pokrajin Italije in njenih pred- in pošolskih institucij. Pri ustmenih in pismenih preizkušnjah bodo izpraševalne komisije presodile, če je izprašančevno poznanje učnega jezika toliko, da tudi omogoča pri učencih učne uspehe, ne samo v jezikovnem oziru, ampak tudi v ostalih predmetih šolskega pouka. Po uspehu izpraševanja bodo iste komisije presodile izprašančevno splošno izobrazbo in bodo po potrebi izpraševale tudi iz leposlovnih, zemljepis. in zgodovinskih del Italije, o katerih bodo izprašanci navedli v svojih prošnjah za pripustitev k izpitu, da so jih natančneje obdelali. V olajšavo študija italijanske šolske zakonodaje priporoča oblast »Zbirko okrožnic in ukazov italij. oblasti, ki obravnavajo preuredbo šolstva v okupiranem ozemlju od junija 1915 do danes. Zbirka izide v kratkem in se razpošlje vsem šolskim vodstvom. Imenovala se bo »Šolska zakonodaja«. (Legislazione scolastica di A. Namias). Pozivajo se vsi civ. komisarijati in okrajni šolski nadzorniki, da v najkrajšem času organizirajo na zahtevo učiteljskega tečaja za šolsko zakonodajo, pedagogiko in metodiko, da se tako uspešno pripravijo

učit. kandidati na izpite. Programi, predavatelji in kraji, kjer naj se tečaj obdržijo, se določijo v sporazumu z gen. civ. komisariatom, ki bo nosil tudi vse denarne stroške. Da dobijo učiteljski kandidati zadosten čas za študijsko pripravo, se določi termin izpitom usposobljenja na prve dni julija t. l. Rok za vlaganje prošenj je bil podaljšan do 20. maja t. l. V dobi do julija meseca se bo določila tudi vrednost izpričeval učne usposobljenosti, pridobljenih v okupiranem ozemlju z ozirom na ona, ki so bila pridobljena na učit. učiliščih v starem kraljestvu.

— **Izpiti zrelosti na slov. učiteljsku v Gorici**. K izpitu se je prijavilo 25 kandidatov in 13 kandidatinj. Zrelih je 6 kandidatov in 8 kandidatinj. Ponavljalni izpit iz 1 predmeta imajo 4 kandidatje, z 2 predmetov 10 kandidatov in 3 kandidatinj, reprobiranih je 5 kandidatov, ostopili ste 2 kandidatinj. Oktobra lanskega leta so bili dobili 4 kandidatje ponavljalni izpit z 2 predmetov, 3 so bili od teh proglašeni za zrele. 1 mora ponavljati cel izpit. — »Goriška Straža« z dne 20. maja pristavlja tem podatkom: »To so pač klaverni uspehi, ki potrebujejo nekoliko komentarja: izpraševalna komisija ima dolžnost, ugotoviti sposobnost mladih učiteliev in učiteljic, ki so poklicani v vzgojo našega naroda. »Kakoršni so učitelji, tak bo narod!...« Drugič so ti kandidatje žrtev žalostnih šolskih razmer. Kako naj se pač naučijo materinščine, pedagogike, matematike in še drugih 14 predmetov brez šole, brez učnih sredstev, brez vadnice in brez profesorjev!« Ako vlada mi hotela otvoriti zavoja, bi bila pač lahko dovolila zaposlovalni tečaj, kakor so bil med vojno. Zato je bilo na razpolago profesorjev z ravnateljem vred, ki bi bil prav radi prevzeli pouk na takem tečaju, in uspehi bi bili gotovo boljši. Kakor slišimo, je ravnatelj pri zaključ. seji predlagal, naj se s prihodnjim šolskim letom otvori učiteljske z vadnico vred, in je naprosil vladnega zastopnika profesorja Lorenzonija, naj v svojem poročilu opozori vlado na dejstvo, da se bodo med Slovenci južiske Benečije začele širiti vrste analfabotov, ko smo pred vojno šteli le 3-4 odstotke analfabetov.«

— **Italijanska šola v Tolmini**. Iz Gorice poročajo, da se otvori v slovenskem Tolminu italijanska šola za 10 italijanskih nedomačih otrok. V Gorici pa čaka na otvorenje slovenske šole 700 slovenskih otrok! Ali italijanske oblasti nočejo nič slišati o otvoritvi slovenske šole v goriškem mestu. To je krivica, to je zločin, ki vpije do neba, ki kliče na noge ves kulturni svet. Ko so prišli Italijani v deželo, so razglasili, da Italija, velika država svobode, da Slovencem šole v slovenskem jeziku, več, kakor jih je dala Avstrija. To se je lepo slišalo, ali verjeli nismo, ker nas politična zgodovina uči, da Italijan še ni nikdar držal besede.

— **Prvo »Zgodovino Italije«** v slovenskem jeziku za ljudske, meščanske in srednje šole je priredil goriški učitelj Viktor Bandelj. Knjigo je izdal »Istituto Evtoriale Scientifico« v Trstu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Tov. G. »Zdravilski dom« pride prehodničk na vrsto! Pozdravi! — Tudi druge sotrudnike, ki ne najdejo v današnji številki svojih prispevkov, prosimo, da potrpe do prihodnjega tedna!

Gosp. prof. F. S. Pričnemo priobčevati čimpreje. Hvala in priporočilo!

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) LVII. izkaz.

Po 40 K: Simon Rud. — St. III ob Dravi. Po 27:50 K: Elza Kukovčeva — Stoprce, p. Rogatec. Po 20 K: Golob Janko, Pogačnik Janko — Raka; Sulin Matko — Dole pri Litiji. Po 10 K: Milka Vonkova, Zinka Peršičeva, Lojzika Weissova in Malka Malenškova — Raka. — Današnji izkaz 167:50 K. Prej izkazanih 22.492 K. Skupaj 22.659:50 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Marolt. Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljstva«. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Šolski list 2. številka.

I. stopnja za 2. in 3. šolsko leto. Uredil Lj. Černež. Cena 5 K. II. stopnja za 4. in 5. šolsko leto. Uredil A. Rapè. Cena 8 K. III. stopnja za 6., 7. in 8. šolsko leto. Uredil P. Flerè. Cena 14 K.

Naši himni:

- 1. Lepa naša domovina.
- 2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim. Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom. Promet do 31. maja 1920 K 193.811-07. Hranilne vloge se obrestujejo po 4%. Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/6. ure popoldne. Na dopise brez vposlanih znamk za 2 K se ne odgovarja.

Spominjajte se rezervnega sklada „Zaveze“!

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6. — Podružnica: Simon Gregorčičeva ul. 2.

se priporoča za nabavo vsakovrstnih znanstvenih in leposlovnih knjig, mladinskih spisov in šolskih potrebščin.

Dokler traja zaloga priporočamo osobito sledeče knjige: po znižanih cenah:

- Dr. Oswald: Srednješolska vzgoja . . . . . po K 6—
- G. Majcen: Metodika zemljepisnega pouka . . . . . 3—
- Ant. Rudež: »Gluhonemi«. Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojeslovja . . . . . 5—
- Jon Baukart: Marko Senjanin — Slov. Robinzon, broš. vez. . . . . 14—
- Henrik Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Porabna tudi za obrtnonadaljevalne šole. Cena broš. . . . . 12—

Nadalje:

- Slike regenta Aleksandra, lepo izvršene, vel. 50x68 cm . . . . . 30—
- Črnilo za šole in urade v steklenicah po 1 liter . . . . . 14—
- „ „ „ v manjših steklenicah 5-70
- Rdečilo „ „ „ v malih steklenicah 2-50